

Malý Velký rok I: Birdstorming za humny

Text a foto: Tomáš Grim

Potkat za jediný rok víc druhů opeřenců než se zadaří 99 % ptáčkařů za celý život? To zní šíleně. A soutěž Velký rok taky bláznivá je. Množstvím investovaného času a úsilí, i počtem druhů a navštívených lokalit. A množstvím setkání s ostatními bird(watch)ery – soutěž je i příležitost k setkání s podobnými blázný ☺.

Nejlepší lokalita ve vrcholné formě. Lednické rybníky jsou nejlepší lokalita „na ptáky“ v ČR.

A také nejkrásnější – Lednicko-valtický areál nemá konkurenci ani v Evropě. Největší rybník Nesyt je příslovecně nenasytný nejen objemem vodních spoust a rybí osádky. Podle zoologa Petra Macháčka byl rok 2020 bezprecedentně nejlepší – k letošnímu roku tam Petr sčítá ptactvo rovných 50 (!) sezón. Na Nesyt jsem vyrazil během Velkého roku 25krát. Bohatě se to vyplátilo: zaznamenal jsem tam 160 druhů ptáků. Deset z nich toho roku jen tam: např. chaluhu příživnou, vodouše malého, volavku rusohlavou, lyskonoha úzkozobého i kulíka mořského – vše ČR lifery (nové druhy).

Právě na takových extra-záznamech Velký rok stojí v první řadě, na ty se i po letech vzpomíná u táborových ohňů s největší vděčností.

Což teprve, když zmíněný kulík mořský byl historicky teprve 23. záznam pro ČR

O soutěži Big Year většina přírodumilců už slyšela – aktivita je to populární, vyšly o ní desítky knih i velmi realistická komedie natočená pečlivě v souladu se skutečnými událostmi, které se staly přesně před čtvrt stoletím (film The Big Year pak vznikl v r. 2011). Komu se podaří zaznamenat největší počet druhů od novoročního svítání do silvestrovského soumraku (a vlastně i noci – každá minuta se počítá)? Ať už je to kdokoli, bude odměněn řádnou dávkou endorfinu, jako horolezec, který zdolal těžko dostupný vrchol, či fotbalista, který střelil rozhodující gól na mistrovství. A hlavně si užije přírody nesrovnatelně víc než kdyby nesoutěžil.

Pustit se do něčeho tak pošetilého – ač dráždivě lákavého – mě napadlo.

Nejednou. Jenže pak nastoupil místo emocí rozum. Dělat jen jednu aktivitu, ať by byla jakákoli, jen pár dnů pro sobě je pro mou neposednou a roztěkanou povahu nepřekonatelný problém; přinejmenším poslední čtvrt století (od ukončení magisterského studia) nenastal téměř jediný týden, kdy bych měl stejný řád jako ten předešlý (např. zahraniční cesty, konference, zvané přednášky atd. nemají žádný pravidelný harmonogram). A dost těžko bych hledal napříč roky měsíc, kdy jsem byl pouze v ČR (sedm let v zahraničí v 80 zemích všech kontinentů takovou kombinací ani moc neumožňuje). A mít stejný, byť ptáčkařský režim 366 dnů?! (Přestupný rok má o 0,0027 % více času na ptáčkaření než rok běžný, a to se počítá!)

Pro mě nemožné. Myšlenku na Big Year jsem zavrhl.

„Najednou jsem zjistil, že dělám Velký rok.“

V knižních memoárech najdeme na otázku „Jak jste si Velký rok naplánoval?“ i takové odpovědi – žádné plány. Jen shoda okolností. Covid mi na jaře 2020 zrušil jen pár dní před odletem cestu do Izraele a na Kypr. Touhu cestovat to nijak neumenšilo. Jen „hříšně“ se poněkud scvrklo.

Nebýt jednoho rodinného májového výletu, možná by se později ani nic tak zvláštního nedělo. Jenže 8. května 2020 jsem se svou přítelkyní a rodinou bývalého spolužáka vyrazil „na ptáky“. Rodinný výlet: pivečko, kávička a pro děti zmrzlina. Ale během dne ve mně rostl pocit, že „tohle je ale fakt hodně spešl den“: navzdory relaxačnímu tempu výletu přibýval druh za druhem, jeden lepší než druhý. Za celý den jich bylo 116! V Česku jsem za jediný den tolik druhů předtím téměř jistě neviděl. Večer se kamarádova rodina vrátila domů. Já se s přítelkyní přifařil na odchyt ptactva.

Kromě dvou tuctů křepelek se chytl i první výreček, kterého jsem v ČR měl tu čest potkat. Po odchytu jsme se šli dospat na pozorovatelnu u rybníka Nesyt. Zanedlouho se objevili kamarádi se stativovým dalekohledem – a ve chvíli, kdy odcházíme a mně hlavou bleskne „tady už stejně nic dalšího nevykukáme“, hlásí kolega „Vodouš malý!“ Další druh, který jsem předtím v ČR nikdy neviděl. Vyrážíme společně na další rybníky. Tam je kachnice kaštanová – americký druh vysazený v západní Evropě! Ani tento jsem v ČR nikdy

neviděl. Později se sice ukázalo, že šlo o hybrida (kříženci se do ptáčkařských žebříčků nepočítají), ale dojem z těch dvou májových dnů byl naprosto epický: „Zjevně se něco děje, tento rok není normální!“

Nejlepší rok vůbec

Dojem neklamal. Tři příklady.

Ještě v květnu vyrážím na skvělou nádrž Rozkoš – během několika vteřin (!) si na svůj český seznam připsuji tři nové druhy ptáků (rybák malý, kameňáček pestrý, jespáček ploskozobý). To se mi už roky nestalo snad ani v tropech!

Na přelomu září a října se na pouhé tři dny zastavím na známou odchytovou akci na Červenohorském sedle. Poslední den se chytne strnad severní – teprve 7. výskyt pro ČR! (foto najdete zde: Grim T. 2021: Ptačí řeka. Naše příroda 14/3: 40–51).

Začátkem listopadu jedu na Jistebnické rybníky twitchnout (twitch = cílená cesta za zatoulancem, kterého našel někdo jiný) břehouše rudého. Při té příležitosti najdeme s kamarádem Michalem Šindelem největší špek, jaký si může ptáčkař přát: nový druh pro svou zemi (Grim T. 2023: Dny „mimo řadu“. Naše příroda 16/3: 40–49).

Podobně si rok užilo mnoho ptáčkařů. Při zpětném pohledu už víme, že rok 2020 byl nejmimořádnější rok v historii českého birdingu. Celkový počet druhů zaznamenaných všemi pozorovateli byl 308. Poprvé, kdy se číslo vyšplhalo přes „rysku“ 300.

Proč? Samozřejmě kvůli koronavirovu. Místo ptáčkaření za hranicemi se „birdilo“ uvnitř hranic. Nejen u nás. Od kolegů ze zahraničí vím, že podobný nárůst počtů druhů a rarit znamenali i jinde.

Příklad: chalupy. Pokud se k nám nějaká zatoulá, je to jeden ze tří menších druhů (příživná, malá, pomoňanská). Za posledních 34 let (od sametové revoluce a zároveň roku, odkdy „chodím na ptáky“) se stalo pouze třikrát, že by se v jednom roce objevily všechny tři. Jedním z nich byl právě rok 2020. Jakmile jsem se o každém ze tří druhů dozvěděl, kvapil jsem na vlak. Ani jeden z nich mi neutekl (ani vlaků, ani druhů chaluh).

A tak by šlo pokračovat. Popis toho, co se přihodilo od května do Silvestra, by zabral tlustou knihu. Páru, co bych jinak vypustil z mého papiňáku jako každý rok na řadě cest do zahraničí, jsem nechal vyprsknout od Chebu po Jablunkov, od Ještědu po soutok Moravy a Dyje.

Nejen díky ptáčkaření: pokochal jsem se i mladoboleslavskými „surikatami“ (sysly) či milovickými divokými koňmi a zubry. O hospodských socializacích nemluvě. Nezapomenu třeba na zapadlou hronovskou hospodu, kam jsem se se známými uchýlil po přednášce; hospodského, který jako by vypadl z Haškova textu, nadchlo improvizované povídání o ptactvu nad pivem tak, že mi věnoval originální výtisk Jirsíkovy klasiky (r. 1949) se Svolskéhoho ilustracemi.

Čím víc, tím líp

Velký rok v ČR jsem uzavřel s počtem 288 druhů. Tento jednorocní počet by stačil na 30. místo v celožitovním českém žebříčku. V ČR je minimálně několik tisíc ptáčkařů – už jen členů České společnosti ornitologické je v současnosti 6 500. „Potkat za jediný rok víc druhů opeřenců než se zadaří 99 % ptáčkařů za celý život“ tedy možné je. Tvrzení není nijak

přehnané a 99 % tu výjimečnost spíše podhodnocuje.

A co ve srovnání s předešlými Velkými roky? Druhý nejlepší výsledek zatím – rekord dodnes drží Jan Studecký s počtem 293 druhů (r. 2019). Ovšem s dvánáctiměsíčním cíleným úsilím, ne sotva osmiměsíčním a pomalu „nabíhajícím“. Kdybych náhodou netrefil nejmimořádnější rok v historii českého ptáčkaření, neměl bych šanci se rekordů ani přiblížit. Měl jsem prostě štěstí.

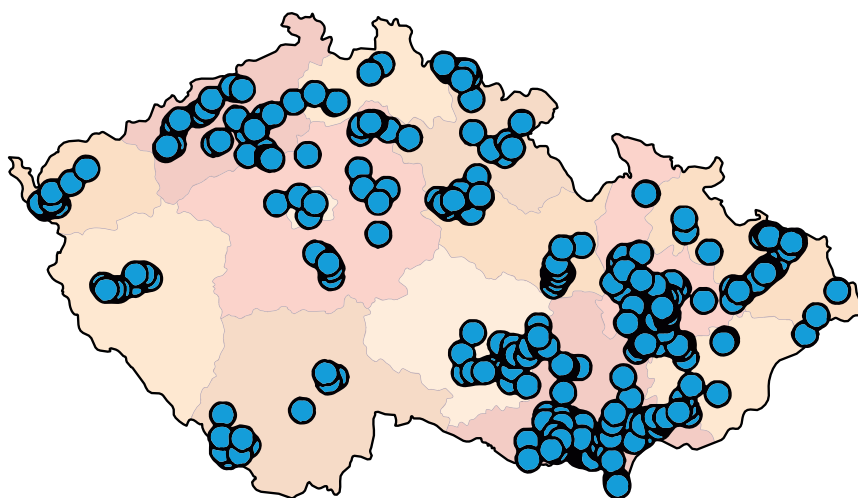
A naopak: i nejlepší rok v historii by mi byl málo platný, kdyby mě postihl neduh zvaný sicflajš – cestováním pouze po okrese či kraji by Velký rok nevyhrál sebelepší birder, natož já.

Pro ilustraci (a možná i jako varování pro blázny, které by soutěž strhla jako mě ☺):

- Cesty vlakem: 17 789 km.
- Cesty autem: 10 634 km.
- Cesty pěšky: 1 760 km.
- Čas v terénu: 166 dní.
- Lokalit: 318.
- Spolupozorovatelů: 110.

Neplánovaný start byl až 8. května. Do Silvestra 2020 jsem tedy strávil průměrně 4,9 dní v týdnu na čerstvém vzduchu. Bez nadsázky „ptáčkaření na plný úvazek“. Kdybych si do kolonky povolání poslední roky nepsal „freebird (ptáčkař na volné noze)“, mohl bych si o něčem takovém jen nechat zdát. Díky, osude.

Bez kamarádů spolupozorovatelů bych počtu 288 neměl šanci dosáhnout, ani kdybych byl v terénu celý rok, ale sám. Víc očí víc vidí. Kromě toho kolegové svá pozorování zveřejňují – bez nich by twitchy nebyly možné. Celkem 14 úspěšných twitchů za jediný rok (a řada neúspěšných jako nutná daň) zásadně přispělo i k tomu, že za pouhý rok se můj český životní seznam

Kdo víc sází, víc vyhrává.
Birding je loterie – a vyhrává (tj. víc uvidí) ten, kdo sází víc. Mapa ilustruje celkem 318 lokalit, které jsem v roce 2020 v České republice navštívil při pozorování ptactva. Za lokalitu počítám každou samostatnou vodní plochu, izolovaný lesní celek, lom apod. Při delších trasách zpravidla jeden bod (střed trasy), nebo více bodů, pokud šlo o úplně jiné biotopy (např. jezero a lom). Na první pohled je jasné, že celkově vedou vodní plochy: především Dolnomoravský a Hornomoravský úval, Moravská brána a Podkrušnohorská jezera. U vody a na ní je jednak více druhů, jednak vodní plochy představují „mucholapku“ na vzácné zatoulance. Zvláště proslulá je jimi např. vodní nádrž Rozkoš – během Velkého roku 2020 jsem na ní a v jejím nejbližším okolí strávil osm dní

prodloužil o 26 druhů! Vykřičník je na místě: v předešlých letech jsem měl skoro bez výjimky jen tři nové druhy ročně. Díky kamarádům kroužkovatelům přibýly další tři druhy, které bych bez odchyty téměř jistě nepotkal. Pro úplnost: z celkem 26 „CZ liferů“ za rok 2020 jsem osm druhů našel sám (tzv. self-found) a u jednoho jsem se nachomýtl náhodou při jeho nálezu kamarádem (vodouš malý, který pomohl Velký rok odstartovat).

Krom toho někteří kamarádi mají řídičský průkaz (na rozdíl ode mě). A též umí nabídnout nocleh, zdarma – to jakožto badatel hnízdnicích příživníků oceňuji obzvláště ☺.

Už nikdy více aneb o dva roky později...

Když se na silvestrovský večer léta páně 2020 slunko pomalu potápělo do „zrcadla“ střední novomlýnské nádrže, měl jsem smíšené pocity – něco úlevy (maraton je u konce), něco radosti (intenzita a množství zážitků za posledních osm měsíců), něco nostalgie (únik od reality „tady a teď“, když

nevím, co s ní). Rozum ale říkal „nevermore!“ Kdybych v tu chvíli tušil, co se seběhne o dva roky později... (o tom si můžete přečíst příště).

Zpětně zjišťuji, že to byla moje třináctá návštěva VDNM v roce 2020 – a třináctka je moje šťastné číslo...

Pověřivost stranou. Co dál? Spát. Potřeboval jsem dospat vyšťavenost. Už hodně dlouho střídanou.

Abych na Nový rok hned za šera znovu vyrazil ven...

Kam?

Samozřejmě zase na ptáky.

Zase na Nové Mlýny.

Tentokrát poprvé – je přece nový rok, počítadlo se zresetovalo.

Každý druh je teď nový.

Stavíme ze zvyku na „naší“ benzinice jižně od Pohořelic. Rozespale mžouráme do šedého novoročního rána. Kafe a bageta. Jako už nevím pokolikáté.

Na tabulce nad nápisy „Diesel“ a „Natural“ sedí kominíček.

Zaplavuje mě ohromná radost – vždyť rehka domácího jsem ještě neviděl! Počítadlo se zresetovalo.

Jedem dál, vše je nové, neokoukané! ☺

Citované články autora jsou volně k dispozici na jeho stránkách:
<http://www.tomasgrim.com/>

- ▲ **Zoologická senzace roku 2020.** Poslední roky ptáčkařím skoro už jen v zahraničí. A jen výjimečně dělám twitchce. Koronavír vše změnil. V zahraničí jsem za celý rok 2020 nebyl ani den. A za jeden rok jsem udělal twitchů desítky. Když jsem se dozvěděl senzační novinu, že Honzovi Studeckému osud naservíroval hned za jeho obcí nový hnízdicí druh pro ČR, neváhal jsem. Mladý moták stepní na snímku je osazen telemetrickou vysílačkou.
28. 4. 2020, Dobřichov, Středočeský kraj
- ▼ **Přelomový den.** Na smrtelné posteli si hard core ptáčkař sotva vzpomene na den maturity či svatby; to spíš na den, kdy se ptáčkařsky mimořádně „urodilo“. Odchycený výřeček malý byl toho květnového rána jen třešničkou na dortu souhry událostí, které pak získaly nečekанý spád (viz hlavní text a článek: Grim T. 2021: Výřečci v Holomóco hnízdijó! Naše příroda 14/6: 22–32).
9. 5. 2020, Koňské pastvíska u Hlohovce, Jihomoravský kraj

▲ *(Ne)nalezitelný. Je půlka máje a nějaký Velký rok mi na mysl zatím nepřišel – rok korony chci zatím jen využít pro osvěžení vzpomínek na české ptactvo a krajinu. Prostě jen víc jezdit než dřív. Žádné soutěžení. Odpočinek. Když v Beskydech nedaleko rezervace Salajka naslepo pustím krátkou přehrávku hlasu strakapouda bělohřbetého, reaguje bleskově jiný šplhavec – vzácný datlík tříprstý. Když ale o dva roky později dělám – původně opět neplánovaný – Velký rok v západním palearktu, zabere mi datlík 11 dní cíleného hledání. Kujón jeden.*

17. 5. 2020, Salajka, Moravskoslezský kraj

▼ *Lesní duch. Takový dojem dělá u nás velmi vzácný puštík bělavý. Největší šance na setkání s působivou sovou je na hranicích s Bavorskem. I tam nám s kamarády dala „uralka“ (Strix uralensis) trochu zabrat, než se povedla přijatelná fotka.*

29. 5. 2020, Šumava, Jihočeský kraj

- ▲ **Jen tak.** Cestu z bodu A do bodu B jsem si navykl uvažovat jako příležitost navštívit bod C. I kdyby to mělo být „jenom“ město. Urban může být překvapivě skvělý pro ptáčkaření i pro fotografování. Cesta ze Šumavy do Pardubic může vést přes Prahu. A tam je Stromovka, super místo na focení – s púzami chocholaček jsem se mohl vyhrát i bez maskování či krytu. 2. 6. 2020, Královská obora, Hlavní město Praha
- ▼ **UHP.** Univerzální hnědí ptáci oku prostého laika zpravidla nelahodí. Mně naopak fascinují (Grim T. 2021: Charismatický šedáček. Naše příroda 14/5: 18–28). Což teprve, když se jim ze syrinxu line akusticky brilantní produkce. Medaili „Nejlepší pěvec: kategorie Evropa“ by mnozí posluchači dali nejraději slavíkovi. Za mě vede v Evropě dosti vzácný rákosník pokrovní. Tenhle se zatoulal poblíž místa, kde bydlím. Díky nálezci Františkovi Spáčilovi za zveřejnění! 16. 6. 2020, Olomouc – Tabulový vrch, Olomoucký kraj

► **Účel – prostředky.** Birding má nespočet podob. Některé z nich ani nelze provozovat, pokud nevyrazíme dál do světa (např. Grim T. 2020: Ptáčkaření na vlnách. Ptačí svět 27/3: 26–28). A vždy se najde nějaká nová, inspirativní metoda. Pozorovat ptáky kroužící na obloze přímo nad hlavou bývá někdy tortura – krk úpí. Kolega Ivo Hertl sleduje trojici včelojedů lesních a ukazuje, že krk nemusí bolet vždycky. 7. 7. 2020, Velká Bíteš, Kraj Vysočina

Technická poznámka: některé záběry jsou technicky podstatně horší – konkrétně úvodní snímek Nesytu, ptáčkař ležící (ale nikoli spící), volavky rusohlavé, slavíkový hattrick, ještěd, vodouš žlutohý, racek mořský a závěrečné socializační foto. Tyto záběry starším mobilem jsem zařadil proto, že lepší pro dané momenty Velkého roku nemám. Kvůli geografické reprezentativnosti jsem také pro každý kraj chtěl zařadit alespoň jedno foto – nebýt snímků pořízených mobilem by se to nepodařilo. Ve třech případech (volavky rusohlavé, vodouš žlutohý, racek mořský) jde o mé amatérské pokusy o digiscoping, tedy fotku mobilem přes stativový dalekohled. Ten jsem začal používat až 9. října. Jsem zavázán společnosti Meopta za tuto technickou podporu – bez ní by Velký rok nebyl tak velký.

▼ **Ta mi dala...** Pěvuška podhorní je světový rekordman (viz kapitola „Kam až lze zajít?“ v článku: Grim T. 2018: Opeření vystěhovalci: pěvuška modrá. Naše příroda 11/3: 58–68). „S takovou ligou si nějaký český ptáčkař nemůže jen tak špásovat“ – to mi dala tahle královna hor jasně najevo v létě 2020. Sedm výšlapů na Sněžku; jednou jsem ji tam jen zaslechl; vidět ji a vyfotit ji se mi povedlo až na osmý pokus, poblíž Sněžných jam. 12. 7. 2020, Krkonoše, Královéhradecký kraj

▲ **Další z pamětihodných dnů na Nesytu.** Volavka rusohlavá je úspěšný druh, vlastními silami kolonizovala ze Starého světa i ten Nový. Čtveřice se zatoulala na jižní Moravu v ten správný čas – v červenci už „jedu“ Velký rok naplno.
18. 7. 2020, Lednické rybníky, Jihomoravský kraj

▼ **Hattrick.** Chytit do sítě slavíka obecného? Paráda! Chytit slavíka modráčka? Úžasné! Chytit slavíka tmavého? Fantastické! Chytit všechny tři zároveň? Cože?! Na legendárním Sedélku u Luhačovic se to Jirkovi Sviečkovi občas podaří. Měl jsem štěstí být u toho. Kuriozita: slavík tmavý byl 288. druh, který jsem v ČR od r. 1989 potkal. Za Velký rok 2020 jsem tak viděl tolik druhů opeřenců, jako předtím v ČR za 31 let dohromady. Lepší měřítko intenzity Big Year ptáčkaření mě nenapadá. Kdybych navíc tušil, co se mi na Sedélku, zase v srpnu, zase se slavíkem tmavým přihodí o dva roky později... (o tom příště).
8. 8. 2020, Sedélko, Zlínský kraj

▲ **Nejkrásnější sbírka.** Nejen novými druhy živ je ptáčkař. Když mě pozvali promítat do Liberce, vynechat krásné hory okolo nešlo. A tento popisek také ne: do Jizerských hor je to co by kos pro žízalu zalétl a tam je kraj Miloslava Nevrlého (autora knihy Nejkrásnější sbírka).
11. 9. 2020 Ještěd, Liberecký kraj

▼ **Nelepší fotka.** Tohle?! Ano. Největší špek roku 2020 a zároveň nejlepší (spolu)nález, na jaký jsem měl v Česku v životě štěstí, je ten žmolek uprostřed dole, vlevo od nejbližší čejky. Vodouš žlutohý, z Ameriky zatoulaný. Je to nejzdařilejší fotka, jakou mi vyrobil mobil přes stativák, předtím než pták k naší hrůze odletěl. Kdyby se nevrátil (aby se na něj během dalšího týdne přijeli podívat desítky pozorovatelů z celé republiky) a nám zůstala jen tato dokumentace, stal by se tento bahňák novým druhem doloženým v ČR?
5. 11. 2020, Jistebnické rybníky, Moravskoslezský kraj

- ▲ **Smůla i štěstí.** Na Rozkoš jsem vyrazil za konopkou žlutozobou, nenápadným severským UHP, u nás vzácně zimujícím. Prohlížíme hejno konopek, všechny jen obecné. Z druhé strany na hejno kouká kamarád Miloš Peitner. Hejno se zvedne a Miloš ukazuje fotku: jedna byla žlutozobá! Tak to bylo o fous. Jako náplast se ukázala jiná seveřanka, sněhule severní. 13. 11. 2020, VN Rozkoš, Královéhradecký kraj
- ▼ **Kamarádi.** Když jsem byl koncem února na brigádě v jedné z rezervací spravovaných Českou společností ornitologickou, slučku malou, která tam nejspíš byla, jsem nepotkal. Bez cíleného hledání je šance na slučku minimální. Na Josefovky jsem se znovu zastavil cestou z Rozkoše. Břeněk Michálek, správce rezervace, mi půjčil prsačky a... slučka „byla moje“. Mít své bývalé studenty a současné kamarády po celé republice Velkému roku pomohlo mnohokrát. 14. 11. 2020, Ptačí park Josefovské louky, Královéhradecký kraj

▲ **Tříkrát a dost.** Bažant královský má skoro nejdelší ocasní pera (až 160 cm) mezi všemi ptáky (1. místo má bažant perlový *Rheinardia ocellata*). Jediná populace tohoto u nás nepůvodního druhu, kde se pozorování uznávalo, byl Břestský les (dnes ani to ne, jde už jen o uměle vysazované jedince). 1. pokus v říjnu: nacházíme jen odtržená ocasní pera, z brků teče krev (liška?). 2. pokus v listopadu: nic. „Ještě jeden pokus a šlus,“ říká si. 3. pokus o týden později: tahle fotka © 22. 11. 2020 Břest, Zlínský kraj

▼ **Loterie.** Vzácné husy malé se k nám zatoulávají jen v zimě. Místo čerstvě hlášené rodinky ale mezi tisícovkami hus běločelých nečekaně nacházím bernešku tmavou (najdete ji na snímku?). Co husy malé? Cíleným pátráním po rodince jsem strávil osm dní. Byla tam, nacházena několika jinými pozorovateli. Já ji nenašel. Birding je loterie. 2. 12. 2020, VDNM, Jihomoravský kraj

▲ **Když Velký, tak velký.** Co by to bylo za Velký rok, kdyby birder neprošmejdil všechny kouty „hřiště“? Rok se chýlí ke konci, vyrážím na divoký západ. Úplně jiný charakter krajiny, studený a jakoby opuštěný, dokreslují hojní motáči piliši brázdící povětří nad sklizenými poli. Na snímku mladý samec.

6. 12. 2020, Mezholezský rybník, Plzeňský kraj

▼ **Tak už jdeme do finále...** Začátek prosince, teď už není čas na hrdinství. Organizuju desetidenní „birdstorming“ s itinerářem Pardubicko, Holýšovsko, Podkrušnohoří a klasickou svatou trojicí Pohořelice + Lednice + Nové Mlýny. Denní režim: rozbřeskové kafe, terén, gurmánská strava (bagety), pár set km noční přejezd, noví opeřenci, noví kámoši, ranní probuzení „kde to zase jsem?“, rozbřeskové kafe... 10 dnů, 2 900 km a 3 nové druhy do soutěže. Na fotce jen husy tundrové za benzinkou (kafe...).

9. 12. 2020, Odrava, Karlovarský kraj

▲ **Božské.** Na některé druhy mám slabost. Třeba potáplice. Tyhle jsou severní. Cílem objížďení podkrušnohorských vodních ploch byl ale jiný hlášený druh: turpan černý. Až na místě se ukázalo, že nálezce učinil při zadávání do databáze chybu - šlo o turpana hnědého. Toho už jsem „měl“ a tedy „nepotřeboval“. Turpana černého jsem si „odškrtnul“ (rychlokurz birderské hantýrky pokračuje) až na konci desetidenního birdstormingu, na Nových Mlýnech. Dál v ČR od toho původně twitchovaného už ani být nemohl...

10. 12. 2020, jezero Most, Ústecký kraj

▼ **Všechno znova...** Sotva jsem se vrátil domů z intenzivního ptáčkaření napříč republikou, zastihla mě zpráva, která mě přiměla ihned vyrazit - a rovnou tam, kde jsem úmornou túru začal! Na Pardubicko se totiž zatoulala hoholka lední. Vzácnou a sympatickou mini-seveřanku jsem vynechat nemohl. Každý druh se počítá!

19. 12. 2020, Újezdský rybník, Pardubický kraj

▲ **Poznání nečeká doma.** Poprvé jsem racka mořského (vlevo, mladý kus) u nás potkal právě v r. 2020. Překvapivě v létě: zatoulává se k nám typicky v zimě. Co bylo už ale není – záznamů přibývá ze všech měsíců. V prosinci jsem ho potkal hned třikrát, v SZ Čechách, týden na to na jižní Moravě a o dva dny později na severní Moravě. Stačí cestovat už jen po ČR, o světě nemluvě, a člověk získá na vzácnost či běžnost druhů úplně jiný náhled (Grim T. 2022: Opeřenci známi? Neznámi! Naše příroda 15/4: 26–39).

20. 12. 2023, Hlučínská štěrkovna, Moravskoslezský kraj

▼ **Smysl birdingu.** Ptáčkaření bývá veřejností často vnímáno jako téměř autistický koníček vhodný jen pro podivíny (potkal jsem po světě „hejna“ birderů a něco na tom bude...). Nicméně já vidím ptáčkaření i jako skvělou příležitost užívat si sociálního života – ono hned pozorování zedníčka skalního, které nastalo dvě hodiny po svačinové přestávce, chutná lépe, když... ☺

30. 12. 2020, Nové Mlýny, Jihomoravský kraj

